

**Sprawozdanie z kontroli przeprowadzonej w Domu Pomocy Społecznej
„Nasz Dom” z siedzibą w Gliwicach, przy ul. Derkacza 10**

Termin i zakres kontroli

Termin przeprowadzonej kontroli: 9 listopada 2023 roku.

Dyrektor kontrolowanego podmiotu został poinformowany o przystąpieniu do kontroli w dniu 2 listopada 2023 roku.

Kontrolą objęto okres od 11 listopada 2022 do 9 listopada 2023 roku.

Kontrolę przeprowadziła Sędzia wizytująca Ewa Jaworska- Góral z IV Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Gliwicach.

Poprzednia kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2022 roku do 10 listopada 2022 roku i została przeprowadzona przez sędziego wizytującego Sonię Dwornicką z IV Wydziału i Nieletnich Sądu Rejonowego w Gliwicach w okresie od 10 listopada 2022 roku do 16 listopada 2021 roku

Podstawa prawna kontroli: art. 43 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku, poz. 1878 ze zm.). Zlecenie kontroli dokonane pismem z 16 stycznia 2023 roku (Adm .-4110-1/21)

Kontrolę przeprowadzono bezpośrednio w wymienionej placówce.

CZĘŚĆ I

Ustalenia wstępne

Podstawą funkcjonowania Domu Pomocy Społecznej „Nasz Dom” w Gliwicach, ul. Derkacza 10 (zwanego dalej jako DPS Nasz Dom) są:

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U.2019.1507 j.t. ze zm.);
- ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 r., poz. 713);
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz.U.2019.511 j.t. ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U.2019.869 j.t.);
- rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 roku w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U.2018.734 j.t. ze zm.);
- decyzja Wojewody Śląskiego z dnia 19 lutego 2007 roku (PS/II/9013/16/06) w sprawie zezwolenia na prowadzenie przez Miasto – na prawach powiatu – Gliwice domu pomocy społecznej po nazwę: Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom: z siedzibą w Gliwicach, przy ulicy Derkacza 10;
- Statut DPS Nasz Dom nadany Uchwałą nr IV/27/2011 Rady Miejskiej w Gliwicach z dnia 3 lutego 2011 roku;
- Regulamin Organizacyjny.

DPS Nasz Dom jest jednostką organizacyjną Miasta Gliwice. Nie posiada osobowości prawnej. Dyrektorem Placówki jest Pan Rafał Marek. Organem nadzorującym jest Prezydent Miasta Gliwice.

DPS Nasz Dom jest jednostką stałego pobytu o zasięgu ponadgminnym, przeznaczoną dla osób w podeszłym wieku i posiada 122 miejsca stacjonarne. Zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby bytowe, wspomagające, religijne i społeczne. Szczegółową organizację, zakres obowiązków i uprawnienia pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy określa regulamin organizacyjny placówki, opracowany przez Dyrektora DPS i zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Gliwice. W strukturze organizacyjnej placówki wyodrębnia się działy: socjalno-wspomagający, medyczno-opiekuńczo-rehabilitacyjny, finansowo-księgowy i administracyjno-gospodarczy.

W DPS Nasz Dom zatrudnionych jest 80 osób.

W okresie objętym kontrolą DPS Nasz Dom był kontrolowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach

CZEŚĆ II

Legalność pobytu pensjonariuszy

A) Informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do domu pomocy społecznej mieszkańców z zaburzeniami psychicznymi osób przyjętych w okresie objętym kontrolą:

Na dzień 9 listopada 2023 roku w DPS Nasz Dom przebywało 122 osób. W okresie objętym kontrolą zmarło 40 pensjonariuszy, zrezygnowało 2, przeniesiono 2.

W okresie od 11 listopada 2022 do 9 listopada 2023 roku do Placówki zostało przyjętych 47 osób, przy czym 2 z nich zrezygnowało, 10 zmarło. W DPS Nasz Dom przebywa 5 osób ubezwłasnowolnionych.

Skontrolowano dokumentację wszystkich przyjętych w okresie od 11 listopada 2022 do 9 listopada 2023 roku mieszkańców w części dotyczącej podstaw ich przyjęcia do DPS. 3 osoby zostały przyjęte na podstawie postanowienia Sądu (R.G, U.S.,F.W.). Pozostałe wyraziły zgodę na przyjęcie i pobyt w DPS. Skontrolowano także dokumentację mieszkańców przyjętych w ww. okresie i przebywających ponad 6 miesięcy, mieszkańców ubezwłasnowolnionych biorąc za podstawę treść art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Stwierdzono, że wątpliwą była zgodna na przyjęcie A.H. przyjętego 5.04.2023 r.– rozpoznanie SP ZOZ szpital Psychiatryczny w Toszku „z 6.12.2022:zespół otępienny o głębokim nasileniu F03.

Natomiast odnośnie protokołu poprzedniej kontroli, przeprowadzonej przez Sędzię wizytującą Sonię Dwornicką, gdzie wskazano, że nie stwierdzono aktualnego (nie starszego niż 6 miesięcy) zaświadczenia lekarza psychiatry o zasadności dalszego pobytu u:

1. B.M. – mieszkanka przyjęta w 2019 roku. Z zawartej dokumentacji wynika, iż stwierdzono u B.M. organiczne zaburzenia nastroju, otępienie BNO;
2. G.J. – mieszkanka przyjęta w 2020 roku. Z zawartej dokumentacji wynika, iż stwierdzono u niej otępienie w chorobie Alzheimerera, zaburzenie funkcji poznawczych;
3. M.J. – mieszkanka przyjęta w lutym 2022 roku. Z dokumentacji wynika, iż stwierdzono u mieszkanki otępienie wielozawałowe, zaburzenia funkcji poznawczych (obecnie zmarła)

4. P.S. mieszkanka cierpiąca na zespół otępienny przyjęta w styczniu 2022 roku

Zaświadczenia są aktualnie dołączone do akt, z wyjątkiem B.M. - przyjęta 15.05.2019 roku - nie stwierdzono żadnych zaświadczeń od lekarza psychiatry od daty ostatniej kontroli do nadal, co wymaga skorygowania. Niemniej jednak, przeprowadziłam rozmowę z tą pacjentką, jej wypowiedzi były logiczne i spójne.

B) Informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczące zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego:

W DPS Nasz Dom są opracowane procedury stosowania przymusu bezpośredniego na wypadek gdyby była potrzeba jego zastosowania.

W okresie objętym kontrolą nie stosowano środków przymusu bezpośredniego.

C) Informacje dotyczące prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Z informacji kierownictwa DPS Nasz Dom wynika, że w okresie objętym kontrolą nie wykonywano w nim świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko.

D) Informacje dotyczące współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi:

Rodziny mieszkańców mogą kontaktować się z nimi bez ograniczeń. Pracownicy socjalni, kierownik działu medycznego, pielęgniarki, opiekunki kontaktują się z rodzinami w sprawach bytowo – socjalnych mieszkańców. W kartotece zdrowotnej mieszkańców są upoważnienia dla ich rodzin do pozyskiwania informacji o stanie zdrowia ich bliskich.

E) Informacje dotyczące prawidłowości i terminowości załatwiania skargi i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi:

W DPS Nasz Dom na portierni jest zeszyt skarg i wniosków, do którego nie było żadnego wpisu w okresie od 11 listopada 2022 do 9 listopada 2023 roku. Ponadto w jadalni umieszczona jest skrzynka, do której można anonimowo wrzucać skargi i wnioski. Są one rozpatrywane przez Radę Mieszkańców, która w razie potrzeby odbywa spotkanie z dyrektorem, kierownikiem działu czy dietetykiem.

F) Kontakt bezpośredni z pensjonariuszami:

Nawiązano kontakt z mieszkańcami, którzy wyrażali zadowolenie z pobytu. Losowo wybrani mieszkańcy, z którymi rozmawiałam nie zgłaszali skarg, nie mieli zastrzeżeń co do warunków pobytu. Przewodniczący Rady Mieszkańców nie zgłaszał zastrzeżeń. Ogólnie rozmówcy chwalili DPS. Jedna z mieszkanki zajmująca pokój jednoosobowy wskazywała, że wolałaby posiłki spożywać w pokoju zamiast w jadalni, co miało zostać z nią przedyskutowane w dniu kolejnym (wskazywano mi na potrzebę aktywizacji pensjonariuszki, która zresztą bierze udział w organizowanych zajęciach), narzekała, że za dużo pensjonariuszy przychodzi z wizytą do sąsiedniego pokoju, ogólnie jednak pozytywnie wyrażała się o opiece w DPS.

G) Wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz sprawdzanie prawidłowości i terminowości ich

realizacji:

Odnosnie protokołu poprzedniej kontroli, przeprowadzonej przez Sędzię wizytującą Sonię Dwornicką, gdzie zalecono, aby okresowym badaniom stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym dalszy pobyt objąć wszystkie osoby wymienione w art.38 ust.1. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego.

Badania są wykonywane, co wynika z dokumentacji w aktach pacjentów, z zastrzeżeniem jak w pkt H)

H) Podejmowanie innych czynności zmierzających do usunięcia uchybień i zapobiegania ich powstawaniu:

Odnosnie protokołu poprzedniej kontroli, przeprowadzonej przez Sędzię wizytującą Sonię Dwornicką, gdzie wskazano, że nie stwierdzono aktualnego (nie starszego niż 6 miesięcy) zaświadczenia lekarza psychiatry o zasadności dalszego pobytu u:

-B.M. – mieszkanka przyjęta w 2019 roku. Z zawartej dokumentacji wynika, iż stwierdzono u B.M. organiczne zaburzenia nastroju, otępienie BNO;

-G.J. – mieszkanka przyjęta w 2020 roku. Z zawartej dokumentacji wynika, iż stwierdzono u niej otępienie w chorobie Alzheimera, zaburzenie funkcji poznawczych;

-M.J. – mieszkanka przyjęta w lutym 2022 roku. Z dokumentacji wynika, iż stwierdzono u mieszkanki otępienie wielozawałowe, zaburzenia funkcji poznawczych (obecnie zmarła)

- P.S. mieszkanka cierpiąca na zespół otępienny przyjęta w styczniu 2022 roku

Zaświadczenia są aktualnie generalnie dołączone w do akt wyżej wymienionych oraz akt osób przebywających w DPS co najmniej 6 miesięcy, z których dokumentacji wynika, że stan zdrowia psychicznego umysłowego odpowiada ust.1 powołanego przepisu, aczkolwiek nie uczyniono tego w przypadku wyżej wymienionej B.M. - przyjęta 15.05.2019 roku - nie stwierdzono żadnych zaświadczeń od lekarza psychiatry od daty ostatniej kontroli do nadal, co wymaga skorygowania.

I) Prawidłowość stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej:

Z oświadczenia kierownika działu socjalno - wspomagającego DPS Nasz Dom wynika, że w okresie objętym kontrolą w kontrolowanej placówce nie stosowano ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej przez mieszkańców, o którym mowa w art. 55 ust. 2b-2f wymienionej wyżej ustawy o pomocy społecznej. Mieszkańcy opuszczając DPS zgłaszają to na portierni, gdzie jest to wpisywane do specjalnego zeszytu (księgi wyjść). Urlopy mieszkańców są odnotowywane przez pracowników socjalnych. Jest o nich informowana także pielęgniarka. Mieszkańcy uczestniczą także w wycieczkach. W październiku odbył się turniej Bingo w DPS w Świętochłowicach, zainteresowani pensjonariusze zostali przewiezieni na ten turniej .

CZEŚĆ III

Sprawdzenie warunków pobytu osób z zaburzeniami psychicznymi

A) Opis warunków mieszkalnych i sanitarnych:

Mieszkańcy domu pomocy społecznej mają do dyspozycji jednoosobowe pokoje, niektóre z odrębnym węzłem sanitarnym. Wewnątrz domu znajduje się obszerna jadalnia, pralnia, kaplica, świetlice (terapeutyczna oraz telewizyjna), sala rehabilitacji, aneksy kuchenne. Mieszkańcy w cięższym stanie chorobowym przebywają w pokojach dwuosobowych, umieszczonych w pobliżu dyżurek pielęgniarek. Odbywają się zajęcia terapeutyczne- terapia manualna, arteterapia, w tym zakupiono urządzenie Musicon które służy do wszechstronnej terapii, punkt biblioteczny, „strefa chilloutu”, są prenumerowane gazety, bilard holenderski, urządzenia typu piłkarzyki,

B) Informacje na temat przeprowadzonych bądź planowanych remontach:

Remonty wykonywane są na bieżąco. W bieżącym roku wykonano malowanie w pokojach 23,22,67A,94,104, 105, pokoje 195 i 16 są w trakcie malowania, odnowiono sufit w łazience 45 i 46, przy gabinecie nr 70 i ściany na korytarzu – I piętro. Planowane jest malowanie pokoi nr 8,41,4, malowanie sufitu i ścian w kuchni.

C) Informacje na temat opieki zdrowotnej zapewnionej pensjonariuszom:

Wizyty lekarza pierwszego kontaktu odbywają się 2x w tygodniu oraz w razie potrzeby zamawiane są wizyty domowe, w stanach zagrożenia życia wzywane jest pogotowie ratunkowe. Konsultacje psychiatryczne odbywają się w razie potrzeby, stacjonarnie i w ramach teleporady. Konsultacje psychiatryczne odbywają się w razie potrzeby w Poradni Zdrowia Psychicznego „Dąbrówka” przy ul.Asnyka 10.

CZEŚĆ IV

Kontakt bezpośredni z pensjonariuszami

Informacje na temat kontaktu bezpośredniego zawarto w części II pkt f protokołu.

CZEŚĆ V

Wnioski z kontroli i ogólna ocena kontrolowanego domu pomocy społecznej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli zasadniczo nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania praw osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w DPS Nasz Dom.

Zaleca się, aby odnośnie B.M. co do której w toku ostatniej kontroli nie stwierdzono aktualnego zaświadczenia lekarza psychiatry o zasadności dalszego pobytu (nie starszego niż 6 miesięcy) i w ogóle brak w jej dokumentacji takich zaświadczeń również za okres bieżącej kontroli- objąć ją stosownymi badaniami i dołączać zaświadczenia.

Zaleca się uzyskanie zastępczej zgody sądu na przyjęcie A.H. do DPS. Stwierdzono, że wątpliwą była zgoda na przyjęcie A.H. przyjętego 5.04.2023 r.– rozpoznanie SP ZOZ szpital Psychiatryczny w Toszku „z 6.12.2022: zespół otepienny o głębokim nasileniu F03. Zgodnie z art. 39 ust.3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, jeżeli osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej ze względu na swój stan psychiczny nie jest zdolna do wyrażenia na to zgody, o jej skierowaniu do domu pomocy społecznej orzeka sąd opiekuńczy.

Sędzia Ewa Jaworska-Góral